

บรรณานุกรม

พระมหาคัมภีร์อัลกุรอาน อัลกะรีม , สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ. ฮ.ศ. 1419 พระมหาคัมภีร์
อัลกุรอานพร้อมคำแปลเป็นภาษาไทย. มะดีนะฮ์ : ศูนย์กษัตริย์พะฮัดเพื่อการพิมพ์อัลกุ
รอาน.

หนังสือ

ภาษาไทย

กองกรรมาธิการ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. 2542. รายงานการพิจารณาของคณะ กรรมาธิการ
วิสามัญศึกษาปัญหา 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือปัตตานี ยะลา นราธิวาส สงขลา
และสตูล. วุฒิสภา. กรุงเทพฯ : กองการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.

กิตติ รัตนฉายา. 2533. ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างชาวไทยพุทธและชาวไทยอิสลามในจังหวัดชาย
แดนภาคใต้. (เอกสารวิจัยส่วนบุคคลวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร).

_____.2526. ปัญหาทางสังคมของชาวไทยมุสลิมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้. (วิทยาลัย
กองทัพบก

สถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง).

ขจักษ์ บุรุษพัฒน์. 2519. ชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : แพร่พิทยา.

_____.2519. ชาวไทยมุสลิมในสี่จังหวัดชายแดนภาคใต้. กรุงเทพฯ : แพร่พิทยา.

คลองชัย หัตถา. 2541. ปัตตานี : การค้าและการเมือง การปกครองในอดีต. ปัตตานี :
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

จรัล มะลูลีม. 2539. ไทยกับโลกมุสลิม : ศึกษาเฉพาะกรณีชาวไทยมุสลิม . กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จุรีรัตน์ บัวแก้ว. 2531. การสำรวจโบราณสถานเบื้องต้น. ปัตตานี : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

เฉลิมเกียรติ ขุนทองเพชร. 2539. “การต่อต้านนโยบายรัฐบาลในสี่จังหวัดภาคใต้ ของประเทศไทย
โดยการนำของหะยีสุหลง อับดุลกาเดร์ พ.ศ. 2482-2497”. วิทยานิพนธ์ปริญญา
อักษรศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.(สำเนา)

ชัยวัฒน์ สถาอานันท์. 2527. อิสลามกับความรุนแรง : การศึกษาเฉพาะกรณี เหตุการณ์รุนแรงในสี่
จังหวัดภาคใต้ ประเทศไทย. พ.ศ. 2519 –2524 . กรุงเทพฯ : สถาบันไทยคดีศึกษา
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ทวีศักดิ์ ล้อมลิ้ม. 2416. ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับมลายู. กรุงเทพฯ : แพร่พิทยา.

ปรีดี พนมยงค์. 2517. ข้อสังเกตเกี่ยวกับเอกภาพของชาติกับประชาธิปไตย. ความเป็นเอกภาพของ 91

ชาติกับปัญหาสามจังหวัดภาคใต้. ม.ป.ท.

พรรณงาม เก่าธรรมสาร. 2519. “การปกครองหัวเมืองภาคใต้ทั้ง 7 ในรัชสมัยรัชการที่ 5”.

วิทยานิพนธ์

ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (สำเนา)

มหาดไทย. กระทรวง. 2510. เรื่องเกี่ยวกับจังหวัดชายแดนภาคใต้. กรุงเทพฯ ฯ : กรมการปกครอง.

มิชัย ฤชุพันธ์. 2541. ปัญหาของประเทศไทย. สารวุฒิสภา. ฉบับที่ 5 ปีที่ 6 พฤษภาคม 2541.

โมหัมมัด อับดุลกาเดร์ ม.ป.ป. ประวัติย่อของ ดร. โมหัมมัด อับดุลกาเดร์. ม.ป.ท.

_____. ม.ป.ป. มาดะวะฮ์กันเถิด. กรุงเทพฯ ฯ : ทิพย์วิสุทธิ์.

_____. 2517. โครงการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ. ม.ป.ท.

_____. 2520. การจัดทำโครงการและการประเมินผลการศึกษานอกระบบโรงเรียน. กรุงเทพฯ ฯ : อักษรบัณฑิต.

_____. 2520. รวบรวมบทความสำคัญเรื่องการศึกษาผู้ใหญ่หรือการศึกษานอกระบบโรงเรียน. กรุงเทพฯ ฯ : อักษรบัณฑิต.

_____. 2520. ความเข้าใจเรื่องศาสนาอิสลามและชาวไทยมุสลิมในสี่จังหวัดภาคใต้. กรุงเทพฯ ฯ : อักษรบัณฑิต.

_____. 2527. ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดยะลา. กรุงเทพฯ ฯ : อักษรบัณฑิต.

_____. 2530. การจัดการศึกษาและแนวทางพัฒนาภาคใต้. กรุงเทพฯ ฯ : อักษรบัณฑิต.

_____. 2530. การศึกษาภาษาไทยในสี่จังหวัดภาคใต้. กรุงเทพฯ ฯ : อักษรบัณฑิต.

_____. 2539. ดารุลอีมาน บุดี. กรุงเทพฯ ฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ทิพย์วิสุทธิ์.

_____. ม.ป.ป. สภาพสังคมไทยกับการศึกษานอกระบบโรงเรียน. กรุงเทพฯ ฯ : อักษรบัณฑิต.

_____. ม.ป.ป. จิตวิทยาและเทคนิคการเรียนการศึกษานอกระบบโรงเรียน. กรุงเทพฯ ฯ : อักษรบัณฑิต.

_____. 2540. “ การศึกษาตามอัธยาศัยเรื่อง ส.ส.ร. กับการจัดการชื่อเสียง” ข่าวสด.

13 มกราคม 2540, หน้า 7.

_____. 2540. “ การศึกษาตามอัธยาศัย 1 เรื่องสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ (ส.ส.ร.)” ข่าวสด.

23 มกราคม 2540, หน้า 7.

_____. 2540. “ การปฏิรูปการศึกษา” ข่าวสด. 20 กันยายน 2540, หน้า 7.

_____. 2540. “ การบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด” ข่าวสด. 4 พฤศจิกายน 2540, หน้า 7.

_____. 2536. “โสภณีในเมืองไทย” มติชน. 2 มกราคม 2526, หน้า 7.

มุฮัมมัดซัมเบอรี อับดุลมาลิก. 2543. **ปัตตานีในอารยธรรมมลายู**. แปลจาก **Patani dalam Tamadun**

Melayu. โดยมะหามะซากี เจ๊ะหะ. ปัตตานี : โครงการจัดตั้งสถาบันสมุทรรัฐเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

มุฮัมมัด หลุย อาลี ม.ป.ป. **เสียงนิสิตนักศึกษา (Suara Siswa)**. ม.ป.ท. : แนวร่วมนักศึกษามุสลิม. ลิขิต ชีระเวกิน. 2537. **นโยบายความมั่นคงแห่งชาติเกี่ยวกับจังหวัดชายแดนภาคใต้**. ม.ป.ท. วินัย ทรูวรรณพัฒน์. 2522. “ทัศนคติของคนไทยในสี่จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีต่อประเทศสหพันธ์”

วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (สำเนา)

ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน. 2527. **ผู้ใหญ่ให้ความสนใจในงานการศึกษานอกโรงเรียน**. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต.

_____ .ม.ป.ป. **ย้อนอดีต 15 ปี** : ม.ป.ท.

สำนักงานศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 2 ร่วมกับกรมการ ฮาร์ปปีนบารู. 2539. **วิถีชีวิตของชาวมุสลิม**.

ยะลา : สำนักงานศึกษาธิการเขต เขต 2.

สุรินทร์ พิศสุวรรณ . 2524. **ปัญหาสามจังหวัดภาคใต้ : ข้อเท็จจริงและแนวทางแก้ไข**.

กรุงเทพฯ : สารมวลชน.

_____. 2527. **สี่จังหวัดภาคใต้กับสิทธิมนุษยชน : เงื่อนไขทางการเมืองที่นำไปสู่การ ละเมิดสิทธิมนุษยชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้**. กรุงเทพฯ : สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

เสาวนีย์ จิตต์หวมวด. 2531. **กลุ่มชาติพันธุ์ ชาวไทยมุสลิม**. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.

หะสัน หมัดหมาน มะหามะซากี เจ๊ะหะ และ ดลมนรรจน์ บากา. 2541. **ประวัติราชอาณาจักรมลายู**

ปัตตานี. แปลจาก Sejarah Kerajaan Melayu Patani โดย อิบรอฮีม ชุกรี. ปัตตานี : โครงการจัดตั้งสถาบันสมุทรรัฐเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

อ. บางนรา (นามแฝง). 2519. **เมืองปัตตานีในอดีต - ปัจจุบัน**. กรุงเทพฯ : ศูนย์การพิมพ์.

อนันต์ วัฒนานิก. 2531. **ประวัติเมืองลังกาสุกะ - เมืองปัตตานี**. กรุงเทพฯ : มิตรสยาม.

อารง สุทธาสาสน์. 2519. **ปัญหาความขัดแย้งในสี่จังหวัดชายแดนภาคใต้**. กรุงเทพฯ : มิตรสยาม.

อับดุลฮาติม มินซาร์. 2535. “คุณลักษณะของผู้ปฏิบัติการโครงการพัฒนาเพื่อความหวังใหม่ตามทัศนะ

ของผู้นำมุสลิมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้”. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต
สาขาศึกษาศาสตร์เพื่อพัฒนาชุมชน มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. (สำเนา)

อิบรอฮีม ชุกกรี. 2541. **ประวัติราชอาณาจักรมลายูปัตตานี. แปลจาก Sejarah krejaan Melayu Patani.**

โดยหะสัน หมัดหมาน มะหามะซากี เจ๊ะหะ และคณนรรจน์ บากา. ปัตตานี : โครงการ
จัดตั้งสถาบันสมุทรรัฐเอเซียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

อิมรอน มะลูลีม. 2538. **วิเคราะห์ความขัดแย้งระหว่างรัฐบาลไทยกับมุสลิมในประเทศไทย :
กรณีศึกษากลุ่มมุสลิมในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้.** กรุงเทพฯ : อิสลามิก อะเคเดมี.

ภาษาอังกฤษ

Che Man, W.K.1990. **Muslim Separatism : The Moros of Southern Philippines and The
Malays of Soutern Thailand.** Singapore : Oxford University Press.

Fraser Thomas. 1966. **M. Fisherman of South Thailand.** New York : Holt Rinehart and
Winston , Ine .

Pern, B.R.1963. **An. Introduction of History of South – east Asia.** Kuala Lumpur : Longmans
of
Malaysia, Ltd.

Suradech Reemtohsun. 2000. **Pondok and the Challenge of Modernity : A Comparative
Study of
Pondok in Songkhla Province, Southern Thailand.** USA : School of Islamic and
Social Siences.

Webster, Noah. 1953. **Webster’s New International Dictionary of the English Language.**
2 ed. U.S.A. : G. & C.Merriam Company.

Wheatly, Pual. 1961. **The Golden Khersonese.** Kuala Lumpur: University of Malaya Press

ภาษามลายู

Ahmad Fathy Al-Fatani . 1994. **Pengatar Sejarah Patani.** Alor Setar : Pustaka Darussalam.

Ahmad Omar Chapakiya. 2000. **Politik Thai dan Masyarakat Islam di Selatan Thailand.**
Kuala Lumpur : Pustaka Darussalam Sdn. Bhd.

Ibrahim Sukri. 1958. **Sejarah Kerajaan Melayu Patani.** Kelantan : PasirPutih.

Mohd. Zamberi A. Malik. 1999 **Harimau Malaya Biogafi Tengku Mahmood Mahyideen.**

Kuala Lumpur. : University Kebangsaan Malaysia , Bangi.

_____.1994. **Pattani Dalam Tammaddun Melayu.** Kuala Lumpur : Dewan Bahasa dan Pustaka.

Nik Anuar Nik Mahmud. 1978. **Sejarah Perjuangan Melayu Patani.** Kuala Lumpur : University

Kebangsaan Malaysia, Bangi.

_____.1999. **Sejarah Perjuangan Melayu Patani. 1785 – 1954.** Kuala Lumpur : Universiti Kebangsaan Malaysia, Bangi.

หนังสือพิมพ์

ไทยรัฐ. 28 ตุลาคม 2523, หน้า 13

ผู้จัดการรายวัน. 6 มกราคม 2541, หน้า 4

เดลินิวส์. 29 สิงหาคม 2541, หน้า 5

บุคลากรกรม

- เจ๊ะมามะ ยะโก๊ะ. 2546. ผู้ให้สัมภาษณ์, 26 มกราคม 2546.
- ปานตา อับดุลกาเดร์. บุตรชาย. 2546. ผู้ให้สัมภาษณ์, 20 ตุลาคม 2546
- สุพร แหะหลีหมีน. 2546. ผู้ให้สัมภาษณ์, 7 มิถุนายน 2546.
- มานิต จารงค์. 2547. ผู้ให้สัมภาษณ์, 17 สิงหาคม 2547.
- มาโนซ์ บุญญานุวัตร. 2547. ผู้ให้สัมภาษณ์, 25 ตุลาคม 2547.
- เวมีเนาะ ตานิ่ง. ผู้อุปการะเลี้ยงดู. 2545 ผู้ให้สัมภาษณ์, 20 กรกฎาคม 2545.
- หะยียูซุฟ ปะการอ. 2548. ผู้ให้สัมภาษณ์, 27 พฤษภาคม 2548.
- อับดุลวาฮับ เหมประทาน. 2547. ผู้ให้สัมภาษณ์, 12 มิถุนายน 2547.
- อารีเฟน อับดุลกาเดร์. น้องชาย. ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดสงขลา.
2547. ผู้ให้สัมภาษณ์, 20 มิถุนายน 2547.